

Ontwortelen

*De kracht van gezamenlijk
tuinieren in de tuin van
kanker.nl*

Ontwortelen

*De kracht van gezamenlijk
tuinieren in de tuin van
kanker.nl*

Rita Cornegge

* Deze tekst is geheel of gedeeltelijk overgenomen uit mijn blog Echo van Kanker gepubliceerd op de website kanker.nl.

De afgebeelde schilderijen zijn gemaakt in de heftige tijd en zijn daardoor een belangrijk onderdeel in dit proces geweest.

Niets uit deze uitgave mag worden openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Schrijver: Rita Cornegge

Illustraties: Rita Cornegge

Coverontwerp: Brave New Books. Rita Cornegge.

ISBN: 9789402181210

© Rita Cornegge

1. Voortekenen

* In deze en ook in de komende episodes wil ik jullie meenemen op mijn weg naar verandering. Deze plotselinge routewijziging nam haar aanvang op het moment dat ik hoorde dat ik kanker had. Op dat moment wist ik zeker dat ik als gevolg daarvan een nieuwe, onbekende weg was ingeslagen. Ik kon niet meer terug naar dat vertrouwde leven waarin de weg geplaveid leek met zekerheden.

Op dit moment, terwijl deze zinnen op het papier verschijnen, vraag ik me voor het eerst in alle ernst af of deze plotselinge routewijziging wel zo plotseling was als ik aanvankelijk had aangenomen. Waren de eerste, subtiele aankondigingen van die gedwongen routewijziging, niet al veel eerder gekomen?

Begin augustus 2014, het was een mooie, warme zaterdag, werden we door de burens uitgenodigd voor de koffie. Nadat we de meeste wederzijdse nieuwtjes hadden uitgewisseld, bracht de buurman de ruim twintig jaar oude houten erfafscheiding ter sprake. Deze had duidelijk haar beste tijd gehad en zag er zo gehavend uit dat de buurman vreesde dat het bouwwerk de eerste de beste storm niet zou overleven. Na zijn kant van de zaak uitvoerig bekeken te hebben, zagen we pas goed dat onze klimop het gehavende bouwwerk bijna volledig in bezit had genomen.

Dat wij die wurgende greep niet veel eerder hadden opgemerkt, was vooral te wijten aan alle overvloedige beplanting die er tegenaan groeide en daarmee was het zicht op de stam van de klimop voor een groot deel verdwenen. Er moest een nieuwe erfafscheiding komen. Dat was al heel snel duidelijk, maar dat er zoveel meer moest gebeuren werd pas goed duidelijk toen het oude bouwwerk werd afgebroken en het nieuwe werd geplaatst.

Om een herhaling van zetten te voorkomen werd besloten de indrukwekkende, maar tevens zo wurgende klimplant met wortel

en al te verwijderen. Dat ging helaas niet zo voorspoedig als verwacht. De wortels hadden zich gezellig tussen die van de overige beplanting genesteld en het bleek onmogelijk om die op korte termijn te verwijderen.

Onze tuin zou volledig op de schop moeten om de boosdoener definitief te verwijderen en aangezien het inmiddels al half oktober was, werd deze als tussenoplossing met de grond gelijk gemaakt. De stilgelegde bouw van de erfafscheiding werd hervat en vorderde gestaag totdat een volgend obstakel de bouw opnieuw belemmerde.

Onze statige, oude en zeer eigenzinnige taxus had voor zichzelf besloten zijn leefgebied in de richting van de buren uit te breiden en had met deze actie de erfgrans behoorlijk overschreden. Wij hebben een zeer goede verstandhouding met de buren en om dit niet op het spel te zetten werd de oude taxus geroid en begon aan zijn tweede leven als geneesmiddel tegen kanker.

Over kanker gesproken.... terwijl wij ons er steeds meer van bewust werden dat onze beplanting in de tuin toch hier en daar wel erg ongewenst woekerde vond er op datzelfde moment in mijn blaas een eveneens ongewenste woekering plaats, alleen hadden we daar nog geen zicht op...

De erfafscheiding werd afgebouwd en zag er aan de kant van de buren prachtig uit en wat waren ze blij met het resultaat! Aan onze kant was het echter een heel ander verhaal en daar kon ik niet echt blij van worden, vooral niet omdat we wisten dat we in het voorjaar opnieuw aan de slag moesten om de wortels van de klimop te verwijderen.

Kijkend naar het slagveld op de plaatsen waar eens de indrukwekkende, maar wurgende klimop en de oude statige, maar wandelende taxus had gegroeid wisten we allebei dat de overige beplanting er ook aan zou moeten geloven. Mijn God, dat wilde ik

niet. Ik was zo gehecht aan mijn vertrouwde plekkie... en toch was het onvermijdelijk, de tuin zou ingrijpend worden veranderd en mijn leven ook.....!

2. Blokkerend brein

* Het is februari, de regen klettert tegen de ramen en ik staar zonder enige emotie naar de troosteloze tuin en het tuinhuisje waarin ik zoveel tijd heb doorgebracht. Beide zijn op dit moment bestempeld als een 'no go area'. De tuin omdat het regent en het tuinhuisje omdat dat de plek was waar ik altijd rookte. Vanaf het moment dat ik daarin heel bewust mijn laatste shaggie heb gerookt, heb ik de deur achter me op slot gedraaid en ben er niet meer in geweest.

Zowel de tuin als het tuinhuisje moet dringend een nieuwe invulling gaan krijgen, maar ik weet niet wat, hoe en vooral niet waarmee. Mijn anders zo onuitputtelijke brein vol ideeën lijkt nu volledig te zijn opgedroogd en deze verontrustende toestand houdt al maanden aan. Er lijkt geen kruid tegen gewassen te zijn. Nadat de beslissing van volledige tuinrenovatie was gevallen en we de inventaris hadden opgemaakt van alles wat voor dat doel zou moeten worden geofferd, zonk bij mij de moed volledig in de tuinklompen.

De schrale troost dat het bestaande waterornament en de rijen van opgroeiende buxusstekjes, als een innige omhelzing daaromheen, mochten blijven was helaas van zeer korte duur. Waarschijnlijk uit protest tegen de komende geweldvolle periode gaf de pomp van de waterige schoonheid er, zonder enige waarschuwing vooraf, opeens de brui aan. Daarmee stopte niet alleen de kabbelende levensstroom maar doofde ook het licht, omdat beide door dezelfde draad met elkaar waren verbonden.

Of het een met het ander te maken had zullen we nooit weten, maar het feit blijft wel dat we middenin een reanimatie poging van de pomp een schokkende ontdekking deden omtrent de buxusstekjes; deze zagen er allesbehalve gezond uit. Met angst in het hart staakten we de reanimatie, knipten een paar aangedane takjes van de zieke buxus en gingen onmiddellijk naar het tuincentrum voor de diagnose en een medicijn. De diagnose was kort en bondig. Een soort schimmel was er de oorzaak van dat de plantjes volledig gingen verdorren en het medicijn was preventief ruimen, liefst zo snel mogelijk om verdere besmetting te voorkomen. Dus gingen we bij thuiskomst direct aan de slag en werden honderden opgroeiende levens, met heel veel pijn in het hart, uit het leven gerukt en vonden hun laatste rustplaats in de groene afvalcontainer. Heel veel tijd om stil te staan bij deze massamoord had ik niet, want slechts een paar dagen later kreeg ik de diagnose blaaskanker...

Ondertussen zijn we bijna drie maanden verder en begint het toch hoog tijd te worden om met concrete tuinplannen op tafel te komen. Ik pijnig mijn grijze cellen onophoudelijk, maar er komt geen enkel idee of mogelijkheid boven drijven. Ik weet het gewoon niet. Dit blijven 'hangen' in deze toestand van niet 'weten' is niet alleen voor mezelf frustrerend, maar ook voor Fred, mijn man, die lijdzaam toe moet zien hoe de tijd verglijdt zonder iets te kunnen doen. Hij wil zo graag verder, zijn handen jeuken om in de tuin aan de slag te gaan, maar zonder gezamenlijk bouwplan weet ook hij niet waar en hoe te beginnen.

Ik zucht hardop. Ik wil deze impasse zo graag doorbreken, maar weet niet hoe. Voor de zoveelste keer vraag ik me af waarom mijn hersenen zo op slot zitten. Heeft het iets te maken met verzet tegen de verandering van de tuin, van mijn leven of kan of wil ik de situatie niet accepteren zoals die is? Bij die laatste mogelijkheid voel ik me onrustig worden en als ik naar de 'klerezooi' in de tuin kijk, wordt ik voor het eerst heel erg boos op die lamlendige

toestand in mijn hoofd. “En nou is het klaar met dat passieve ik weet het niet”, roep ik gefrustreerd uit en gris de sleutelbos uit de la, loop vastberaden naar mijn tuinhuisje, alias ‘denktank’ en open driftig de afgesloten deur om die vervolgens direct weer dicht te doen want mijn God, wat een asbakkenlucht komt daar uit.

Ik haal een paar keer diep adem, verzamel moed en stap voor de eerste keer in drie maanden de ‘verboden’ ruimte in. De deur laat ik op een kier. Ik plof neer op de enige stoel die deze ruimte rijk is en kijk met dichtgeknepen keel van emotie om me heen in de zo vertrouwde ruimte waarin alles nog hetzelfde is gebleven. De schilderijen, de vele foto’s, de snuisterijen, de asbak, het bijna volle pakje shag... het is nog precies zo als toen ik hier drie maanden geleden voor het laatst was. Voor het eerst voel ik me weer een beetje ‘thuiskomen’ bij mezelf, voel ik het doodgewaande leven weer een beetje terugkeren en voor ik het tegen kan houden pak ik het vertrouwde pakje shag, draai als vanouds een shaggie en ben zo blij als een kind dat ik dat niet ben verleerd.

Met het onaangestoken shaggie, als een trofee tussen mijn vingers geklemd, kijk ik vanuit deze vertrouwde ruimte recht op het tot rampgebied verklaarde stuk tuin en als vanouds beginnen de raderen in mijn hoofd weer te draaien. Ik begin me af te vragen hoe de tuin er straks uit zal zien als alle beplanting er uit zal zijn, wat zou ik er voor in de plaats zetten..... Wat ga ik straks tegen de nieuwe, maar uiterst lege, erfafscheiding hangen, een schilderij of toch.....?

Nog geen uur later liepen we samen in het tuincentrum om als vanouds violen te kopen en inspiratie op te doen voor de nieuwe tuin. En nu zit ik buiten in het zonnetje te herstellen van de eerste blaasspoeling en te genieten van de bakken en mandjes gevuld met kleurige violen en geurende hyacinten.

Terwijl pal voor mijn neus een merel zijn dagelijkse, spetterende bad neemt, zit ik met mijn vertrouwde, maar niet aangestoken, shaggie tussen mijn vingers na te denken over wat nou precies de 'break in the wall' heeft veroorzaakt. Ik ben er nog niet helemaal uit, maar ik denk dat het met het 'herontdekken' van vertrouwde zaken te maken heeft gehad. Daardoor heb ik kunnen ervaren dat ik weliswaar gestopt ben met roken, maar dat ik toch nog mag en kan genieten van het draaien van een shaggie.

Van mijn oude tuin is straks niet veel meer over, het uitzicht vanuit mijn vertrouwde plekje zal straks volledig anders zijn, maar ik realiseer me nu dat het 'nieuwe uitzicht' ooit weer vertrouwd zal zijn. Datzelfde geldt voor mijn huidige, nu nog op hol geslagen leven vol angsten, vragen en onzekerheden. Ooit zal ik ook hierin mijn weg weten te vinden en zal die 'nieuwe' weg ooit weer vertrouwd worden, omdat ik die weg stap voor stap heb aangelegd. Met vallen en opstaan uiteraard, maar ook dat is vertrouwd want zo heb ik elke weg tot nu toe afgelegd.

3. Geboorte van de 'kankertuin'

De 'nieuwe' tuin begint langzaam vorm te krijgen. De sporen van de oude tuin zijn nagenoeg allemaal uitgewist. "Een nieuwe start van een nieuw leven", roept Fred enthousiast over de vorderingen in de tuin, maar ik voel het nog niet zo. Ik zat niet te wachten op die nieuwe start en al helemaal niet op het nieuwe leven. Ik verlang zo intens terug naar mijn oude vertrouwde tuin, mijn oude vertrouwde leven en weet tegelijkertijd de zinloosheid van dit verlangen. Het houdt me gevangen, ik slaag er maar niet in het oude los te laten, de impasse te doorbreken, laat staan dat ik het nieuwe kan verwelkomen en toch zal dat moeten...

Zuchtend sluit ik mijn ogen en open voor de zoveelste keer in de afgelopen maanden de poort in mijn hoofd naar de ommuurde tuin waar alle kankerervaringen liggen opgeslagen. Ik kan maar één

klein stukje overzien, maar mijn gevoel vertelt me dat die vreemde tuin wel eens een heel stuk groter kan zijn dan ik nu kan inschatten. Het is geen mooie tuin, want hij herbergt de elementen die zijn vormgegeven door alle heftige emoties die onlosmakelijk met het krijgen van kanker te maken hebben.

Direct bij binnenkomst struikel je bijna over de enorme krater die de 'bom' van de diagnose heeft veroorzaakt. De bom die een groot deel van mijn vertrouwde leven in een oorverdovende klap heeft verwoest.

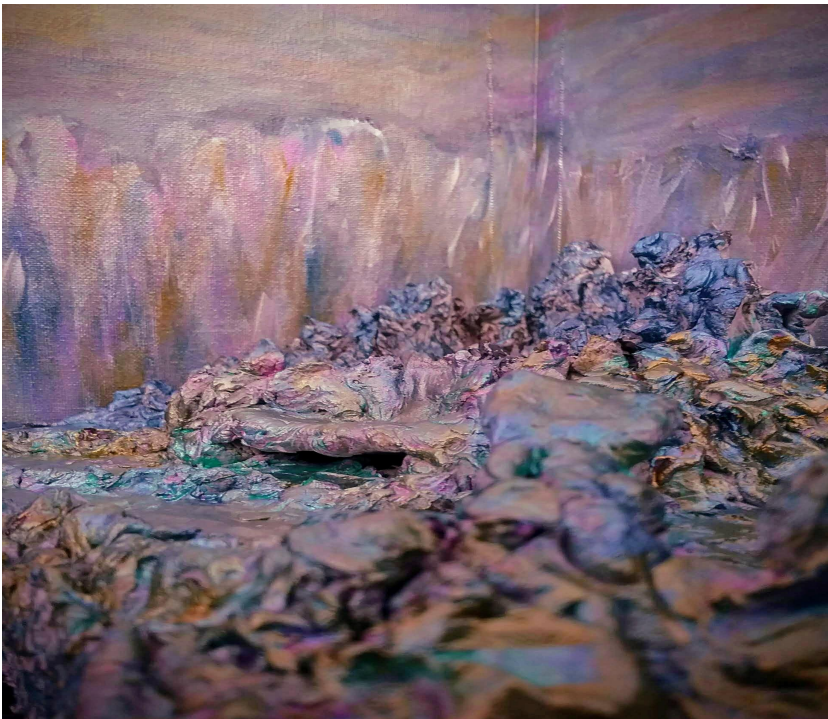
Vlak achter die krater ligt een klein veldje dat afwisselend begroeid is met verbijstering en ongeloof. Tussen de begroeiing liggen her en der de keien verspreid die zijn gevormd door alle spijt- en schuldgevoelens die vooral vlak na de diagnose een grote rol speelden. 'Had ik maar beter voor mezelf gezorgd en als ik niet zoveel gerookt had dan...!'

Aan dit relatief kleine veld grenst een veel groter veld dat royaal begroeid is met angst, onzekerheid en afgewisseld wordt door momenten van pure wanhoop. Dit landschap werd gevormd in de periode vlak na de eerste, verpletterende diagnose waarin de uitslagen van de scans nog niet bekend waren.

Links van dit veld stroomt een smal riviertje dat is ontstaan door de enorme stroom van opluchting die door me heen ging na de operatie, toen alle uitslagen bekend waren. Het was ernstig, een grote kans op terugkeer, maar vooralsnog niet dodelijk en goed behandelbaar.

Aan de oever van dit riviertje ligt een klein terras waar, in tegenstelling tot het voorgaande deel, de zon regelmatig doorbreekt. Een prima plek om te herstellen van alle doorstane emoties en me op te laden voor de behandelingen. Een mooie plek ook om de eerste zaadjes van hoop en vertrouwen in de omringende potten te zaaien. Het lijkt vooralsnog de enige plek in deze nogal bizarre tuin waar iets zinnigs lijkt te kunnen groeien.

Naast het terras ligt de enige weg die deze tuin rijk is. Ik vind het een nare weg om te bewandelen. Deze weg leidt naar de controlepost. De velden aan weerszijden van die weg zijn zo hoog begroeid met angst dat het zonlicht er bijna niet doorheen komt. Naarmate de controlepost dichterbij komt, wordt de begroeiing zo dicht en hoog, dat je nauwelijks een hand voor ogen ziet. De controlepost ziet er ongenaakbaar uit. Zonder enige genade velt het afzichtelijke geval een vonnis dat bestaat uit slechts twee mogelijkheden. Eén, de kanker is weggebleven; 'je mag de weg voorbij de controlepost vervolgen'. Twee, de kanker is teruggekomen; 'ga weer terug naar af'.

Een klein stukje van mijn kankertuin zoals dat er in mijn verbeelding uitzag.

4. Terug bij af

Tja, voor de tweede keer op rij is die rotkanker teruggekomen. Ondanks het feit dat mijn uroloog me vanaf het begin heeft gewezen op deze reële mogelijkheid, voelt het toch als een fikse dreun. Ik begin te twijfelen aan de effectiviteit van de behandelingen die van meet af aan als een surrogaat hebben aangevoeld. Door een extreme gevoeligheid voor BCG, het middel dat een eerste keuze is bij de behandeling van mijn type kanker, durfde mijn uroloog het middel niet voor te schrijven en koos voor het, in zijn ogen, net zo effectief werkend alternatief Immucothel.

Ik vind het bijzonder lastig om met deze 'herhaling van zetten' om te gaan. In fysiek opzicht kan ik weer van voren af aan beginnen. Opnieuw de lastige, pijnlijke weg naar herstel te bewandelen. Opnieuw verzuim van mijn werk en de moeizame opbouw naar de terugkeer daarvan. Alhoewel er veel begrip is voor mijn situatie, voelt het voor mij toch als een soort 'persoonlijk falen' ten opzichte van mijn werkgever.

Dit gevoel van falen groeit verder uit naar mijn directe omgeving die deze enorme teleurstelling met mij deelt. Ik vind het lastig om te gaan met hun reacties op mijn situatie en kies er dan ook heel vaak voor om er 'luchthartig en schouderophalend' over te vertellen. Het handjevol intimi uitgezonderd, die geef ik toegang tot mijn kankertuin. Het frustrerende gegeven geen stap verder te komen, vast te zitten in een bijzonder ongewenste situatie, heeft ook het landschap van mijn kankertuin vervormd.

Naast de enorme krater van de eerste diagnose heeft de bom van de tweede diagnose een eveneens omvangrijke krater geslagen. Tussen de gewassen van angst en wanhoop ontdek ik in toenemende mate het snelgroeïende kruid frustratie. De zon op het terras is achter een zwaar wolkendek verdwenen. De enorme stroom van opluchting is bijna drooggevalen, slechts een klein plasje siert de akelig droge bedding van het riviertje. De prille plantjes van hoop en vertrouwen, in de potten langs het terras, zijn

door gebrek aan zonlicht en aandacht volledig verpieterd en worden bijna geheel overwoekerd door twijfel, een eveneens ongewenst en overheersend soort kruid.

Er is overduidelijk werk aan de winkel. Heel veel werk om de tuin weer een beetje overzichtelijk te krijgen en te houden. De keurig uitgestalde tuingereedschappen die voor dit doel zijn gemaakt liggen geduldig te wachten op het moment dat ik ze ter hand neem en ermee aan de slag ga. Ik aanschouw de gereedschappen, herken er vele, maar weet niet goed waar en hoe ze te gebruiken zijn.

Deze voortdurende twijfel en frustratie laten de ongewenste kruiden alleen maar nog verder toenemen en wanneer wanhoop door de toegenomen hoeveelheid voeding zich ook nog gaat verdubbelen, besluit ik de kunst van het 'kankertuinieren' dan maar af te kijken van de gevorderde lotgenoten die de tuin van kanker.nl bevolken.

5. Tuin van kanker.nl

In tegenstelling tot mijn persoonlijke kankertuin is deze tuin voor iedereen, die zich heeft aangemeld, te bezoeken. Ik ontdekte dit platform vlak na de diagnose, tijdens mijn wanhopige zoektocht naar informatie. Naast betrouwbare informatie vond ik er talloze lotgenoten.

Al heel snel begon ik dit platform als een gezamenlijke tuin te beschouwen. Een tuin vol poorten die je toegang verschaffen tot de persoonlijke kankertuinen van de lotgenoten. In mijn zoektocht naar ervaringen heb ik inmiddels vele persoonlijke kankertuinen bezocht en met velen een bijzondere band opgebouwd.

Deze bijna dagelijkse bezoeken veraangenamen mijn verblijf in mijn eigen kankertuin. Ik vind er naast herkenning, steun en begrip ook veel voorbeelden van hoe anderen met soortgelijke situaties omgaan. Dat levert dan vervolgens weer gereedschappen op

waarmee ik mijn eigen tuin kan bewerken. Om de impasse te doorbreken besluit ik vandaag een bezoekje te brengen aan Zonnebloem.

Zonnebloem was een van de eerste lotgenoten die me begroette op deze plek. We hadden direct een klik met elkaar. Zij heeft dezelfde vorm van kanker, dezelfde hoge gradatie, dezelfde behandelingen en het feit dat zij al ruim een jaar langer in de kankerwereld verblijft, maakt haar in mijn ogen tot een ervaren kankerdeskundige in onze tak van sport.

Ze begroet me hartelijk en luistert geïnteresseerd naar mijn huidige tuinprobleem. Ze leeft, zoals altijd, oprecht met me mee. Zij heeft vaker met ditzelfde bijltje gehakt en neemt me mee haar persoonlijke tuin in. Ze toont me het gebied waarin zij verbleef toen de kanker voor de tweede keer terugkwam.

Net als bij mij heeft die terugkeer een krater veroorzaakt, maar waar bij mij angst en wanhoop groeit staat haar veld vol zonnebloemen. De zon op haar terras schijnt uitbundig. In de potten geen spoor van twijfel of frustratie, maar weelderig groeiend vertrouwen en hoop. Haar riviertje is volledig gevuld met goede moed en de geur van positiviteit prikkelt mijn neus. Ik staar vol verbazing en bewondering om me heen en wanneer mijn blik op het weinige tuingereedschap valt, leest ze de onuitgesproken vraag op mijn gezicht.

“Ik heb niet zoveel nodig om mijn tuin overzichtelijk te houden. Het enige stuk gereedschap dat ik veelvuldig gebruik is aandacht en zoveel mogelijk te leven in het Nu”, verklapt ze haar geheim. “Door te leven in het Nu geef ik de angst en de twijfel geen kans om te groeien en door mijn aandacht op de positieve kant te richten, groeit vertrouwen en hoop hier letterlijk de potten uit”.

“Dat verklaart het enorme veld vol zonnebloemen in jouw tuin”, merk ik vol bewondering op. “Ach weet je”, weerlegt ze peinzend mijn compliment “het is gewoon niets meer en niets minder dan

een kwestie van keuzes maken waarop je de aandacht wilt richten. Alles waar je de aandacht op richt gaat groeien en het overige gaat door het gebrek aan aandacht vanzelf dood”.

Ik ben intens dankbaar voor haar inzichten en gewapend met een zakje vol zonnebloempitten keer ik terug naar mijn eigen tuin. Voor ik de zonnebloempitten ga planten en mijn aandacht gericht van invloed laat worden, stuur ik eerst een aanzienlijke hoeveelheid nutteloze gereedschappen de tuin uit.

6. Oog in oog met de nazaat

Veel tijd om in de kankertuin aan de slag te gaan had ik echter niet. De geplande operatie zou de volgende dag al plaatsvinden en om me de nodige afleiding te bezorgen hadden we afgesproken met een zeer dierbare vriendin die ons had uitgenodigd voor een leuke film en een gezellig etentje daarna.

Na een vrijwel slapeloze nacht meldde ik me de volgende dag met frisse tegenzin bij de opnamebalie. Een nogal nors uitziende vrijwilliger bracht me naar de plaats van bestemming waar ik moest wachten op de verpleegster die me mijn bed zou wijzen. Tot mijn grote vreugde herkende ik onmiddellijk de aardige zuster van de vorige keer en ik voelde mijn tegenzin verdwijnen.

De zuster hield me behoorlijk aan de babbel, zodat ik me niet al te druk kon maken over de operatie. Nadat we waren uitgepraat, ik kennis had gemaakt met mijn medekamergenoten, die overigens net als de vorige keer alleen uit mannen bestond, was het alweer tijd om me in de operatiesmoking te hijsen. Niet lang daarna werd ik afgevoerd en naar de OK gereden.

In tegenstelling tot de vorige keer, had ik nu alleen voor de ruggenprik gekozen en had het roesje achterwege gelaten. Ik wilde de confrontatie aangaan met dat allesvernietigende monster dat in

mijn blaas groeide en bovenal wilde ik met eigen ogen zien hoe dat monster werd vernietigd.

Ik vond de inwerking van de ruggenprik een zeer onplezierige ervaring, maar ik werd al snel afgeleid door de verpleegsters die me voorzagen van de nodige toeters en bellen. Toen het leven volledig uit mijn onderlichaam was verdwenen, meldde de uroloog zich en begon na een geruststellend kneepje in mijn hand aan de operatie.

Na een korte rondleiding door mijn blaas wees hij me op een piepklein babymonstertje dat totaal niet leek op het gigantische, wuivende monster dat tijdens de allereerste cystoscopie naar me gegrijnsd had. Het zag er zo onschuldig uit dit nauwelijks waarneembare babymonstertje, maar schijn bedriegt want het was wel degelijk een nazaat van het monster dat de vorige keer werd verwijderd. Ik heb genoten van de korte voorstelling waarin het kleine kring om zeep werd geholpen.

Na een slapeloze nacht als gevolg van luid snurkende mannen en een krampende katheter werd het dan eindelijk ochtend. De nare katheter werd verwijderd en ik mocht later die ochtend, nadat ik de plastest met glans had doorstaan, tot mijn grote opluchting naar huis. Daar aangekomen zocht ik onmiddellijk mijn vertrouwde bed op om de gemiste slaap in te halen. Een week later kreeg ik de bevestiging dat dit kleine onschuldig uitziende monstertje wel degelijk heel agressief was en dus erg hoog scoorde op de risicoladder van terugkeer van de kanker.

Het lichamelijke herstel na de operatie leek moeizamer te gaan en langer te duren dan na de eerste operatie. Misschien was dit te wijten aan het feit dat ik te snel de draad van het gewone leven weer volledig wilde oppakken en teveel van mezelf vergde. Na maandenlang min of meer in de kankertuin opgesloten te zijn geweest, snakke elke vezel in mij naar het normale leven. Ik was er klaar mee, wilde verder met mijn leven en het hele kankergebeuren vergeten en achter me laten.

In die periode hield ik de poort naar mijn kankertuin stevig dicht, ik wilde niet weten wat daar groeide, hoe de tuin eruit zag. Misschien was het wel een vlucht voor de werkelijke toestand in mijn eigen tuin dat ik zo vaak in de gezamenlijke kankertuin te vinden was en me zo verdiepte in en begaan was met het lot van de andere lotgenoten. De veelvuldige bezoeken aan de kankertuinen van medetuinmannen en -vrouwen die een veel slechtere prognose hadden dan ik, sterkte me in de overtuiging dat ik dankbaar moest zijn dat ik zo ongeschonden uit de strijd was gekomen. Dat ik moest ophouden met zeuren en me een slachtoffer te voelen van de situatie.

Overdag stortte ik me enthousiast op de nieuwe taken op mijn werk en ging na werktijd als vanouds sporten. In de weekenden hield ik me volledig bezig met de vervolmaking van onze nieuwe tuin. In de avonden was ik vaak te vinden in de gezamenlijke kankertuin en volgde het wel en wee van vele lotgenoten op de voet.

Zo op het eerste gezicht ging het dus eigenlijk best goed met mij, maar na een tijdje begon ik toch enige veranderingen te bespeuren. Ik was de kankertuin in mijn hoofd nagenoeg vergeten, maar de kankertuin was mij niet vergeten en verscheen listig in mijn dromen. Aanvankelijk verscheen de tuin maar heel kort in mijn dromen als een zachte roep om toch maar een keertje achter die poort te kijken.

Toen ik daar geen gehoor aan wilde geven werd de roep luider en beheerste volledig mijn dromen, waardoor ik meerdere malen drijvend in het angstzweet wakker schrok en de slaap niet meer kon vatten.

Dit slaaptekort begon zijn tol te eisen. Mijn lontje werd korter en bij het minste of geringste barstte ik in tranen uit. Voor mij was dit alles nog geen reden om mijn kankertuin te bezoeken en met